

Lovforslag nr. L 68. Fremsat den 14. november 1997 af miljø- og energiministeren (Svend Auken)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elforsyning

(Elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone, forlængelse af bevillinger m.v.)

§ 1

I lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 632 af 1. juli 1996, som ændret ved lov nr. 486 af 12. juni 1996 og lov nr. 189 af 12. marts 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter stk. 4 som nye stykker:

»Stk. 5. Loven gælder tillige for elproduktionsanlæg, der udnytter energi fra vandet, strømme og vind, med tilhørende ledningsanlæg i den eksklusive økonomiske zone.

Stk. 6. Miljø- og energiministeren godkender forundersøgelser, planlægning og opstilling af elproduktionsanlæg, der udnytter energi fra vandet, strømme og vind, med tilhørende ledningsanlæg i den eksklusive økonomiske zone og på søterritoriet. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere vilkår for godkendelsen af disse anlæg, herunder krav til miljøvurderinger, opstilling, drift, nedtagning og sikkerhedsstillelse for nedtagning af anlæg.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 7.

2. I § 3, stk. 1, affattes 2. pkt. således:

»Bevilling kan ikke gives for et kortere tidsrum end 2 år.«

3. I § 15, stk. 1, ændres »Den der:« til: »Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der«.

4. I § 15, stk. 1, indsættes som nr. 1:

»1) udøver elforsyningsvirksomhed fra elproduktionsanlæg, der udnytter energi fra vandet, strømme og vind, i den eksklusive økonomiske zone eller på søterritoriet uden at have opnået godkendelse i medfør af § 1, stk. 6, eller som overtræder vilkår fastsat i medfør af § 1, stk. 6,«.

Nr. 1 - 4 bliver herefter nr. 2 - 5.

5. I § 15, stk. 1, nr. 3, der bliver nr. 4, indsættes efter »loven,«: »eller«.

6. I § 15, stk. 1, nr. 4, der bliver nr. 5, ændres » straffes med bøde, medmindre anden lovgivning medfører højere straf.« til: ».«.

7. I § 17 indsættes som stk. 4:

Stk. 4. Eksisterende bevillinger til at drive elforsyningsvirksomhed, udstedt til elselskaber i årene 1978 og 1979 med udløb i henholdsvis 1998 og 1999, forlænges uden forudgående ansøgning til den 31. december 2000.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets formål

I.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at elforsyningsloven gælder for elproduktionsanlæg, der udnytter den vedvarende energi fra vandet, strømme og vind, med tilhørende ledningsanlæg i den eksklusive økonomiske zone. Denne zone omfatter havområder uden for og stødende op til søterritoriet indtil en afstand af 200 sømil fra de til enhver tid gældende basislinier. Udvidelsen af elforsyningsloven til at omfatte den eksklusive økonomiske zone er en forudsætning for, at der kan fastsættes hensigtsmæssige samfundsmæssige rammer for den forestående udbygning med vindkraftanlæg i storskala på havet.

Lovforslaget skal desuden sikre, at udbygning med elproduktionsanlæg i såvel den eksklusive økonomiske zone som på søterritoriet sker kontrolleret, idet anlæggene skal godkendes af miljø- og energiministeren. I den forbindelse indebærer lovforslaget, at de nødvendige vilkår for godkendelserne kan stilles.

II.

Endvidere skal lovforslaget sikre, at bevilling til elforsyningsvirksomhed til nye bevillingshavere kan udstedes for et kortere tidsrum end de nugældende 20 år, og at eksisterende bevillinger, der er udstedt i 1978 og 1979, forlænges for et kortere tidsrum. Det bliver herved muligt at afvente udstedelse af længevarende bevillinger, indtil den igangværende revision af el- og varmelovgivningen og implementeringen af EU-direktiv 96/92/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet er tilendebragt.

Baggrunden for lovforslaget

I.

I forbindelse med den forventede udbygning med vindmøller på havet er det nødvendigt, at elforsyningsloven også gælder i den eksklusive økonomiske zone. Dansk lovgivning gælder på søterritoriet, for så vidt intet andet fremgår af de konkrete reglers indhold. Elforsyningsloven er således umiddelbart gæl-

dende på søterritoriet, der på nuværende tidspunkt strækker sig 3 sømil fra basislinien. Der er igangværende overvejelser om udvidelse af søterritoriet fra 3 til 12 sømil, men uanset denne udvidelse er der behov for, at elforsyningsloven i forbindelse med udbygningen med vindmøller på havet sættes i kraft i den eksklusive økonomiske zone. Ved § 3 i lov nr. 411 af 22. maj 1996 om eksklusive økonomiske zoner bestemmes, at Danmark i dette område har suveræne rettigheder blandt andet med henblik på økonomisk udnyttelse og efterforskning af zonerne, herunder udvinding af energi fra vandet, strømme og vind. Bestemmelsen er en rammebestemmelse, der opregner Danmarks rettigheder. Udnyttelsen af disse forudsættes fastlagt ved selvstændig lovgivning eller administrativ regulering. Det foreliggende lovforslag er et udtryk for en sådan lovgivning.

En udbygning med vindmøller på havet vil bidrage væsentligt til en reduktion af CO₂-udledningen. Før end en sådan udbygning kan påbegyndes, er det nødvendigt at få klarlagt forskellige forhold omkring områdets egnethed, påvirkning af miljøet, økonomi, system- og reguleringsmæssige forhold m.v. Der er derfor behov for storskala-demonstrationsprojekter til nærmere belysning heraf. Der er opnået enighed med elværkerne om, at elværkerne forestår en udbygning med 750 MW vindkraft på havet, når de nødvendige rammer herfor er etableret. Udbygningen med 750 MW realiserer første fase af den i »Havmølle-handlingsplanen« foreslåede udbygning med placeringer på såvel søterritoriet som i den eksklusive økonomiske zone. Det er imidlertid en forudsætning for udbygningen med vindmøller på havet, at elforsyningsloven også gælder i den eksklusive økonomiske zone.

Elværkernes gennemførelse af demonstrationsfasen vil ikke udelukke andre aktørers deltagelse i den videre udbygning med vindmølleparker på havet.

II.

I henhold til elforsyningslovens § 3 må elforsyningsvirksomhed fra produktionsanlæg over 25 MW eller transmissions- eller distributionsanlæg beregnet

for spændinger over 100 kV kun udøves efter bevilling givet af miljø- og energiministeren. Efter den nu gældende lovgivning kan bevilling tidsbegrænses; hidtil har der dog ikke været hjemmel til at udstede bevilling for et kortere tidsrum end 20 år.

Det fremgår af forarbejderne til elforsyningsloven fra 1976, at hensigten med bestemmelsen i lovens § 3 har været at tidsbegrænse bevillingerne til 20 år under henvisning til anlæggenes økonomiske levetid.

De fleste bevillinger blev udstedt i 1978, og for samtlige af de til dato udstedte bevillinger gælder, at disse er tidsbegrænsede til en 20-årig periode. Det fremgår af bevillingerne, at der senest 5 år før bevillingernes udløb skal indledes forhandlinger mellem myndighederne og elselskaberne med henblik på en eventuel forlængelse af bevillingerne.

Energiministeriet indledte medio 1993 forhandlinger med alle bevillingshavere med bevilling, der udløber i 1998. Under de indledende forhandlinger med Danske Elværkers Forening besluttede man imidlertid, at det ikke på daværende tidspunkt var formålstjenligt at indgå realitetsforhandlinger om den konkrete formulering af de nye bevillinger, idet der herskede usikkerhed om udformningen af den forventede EU-lovgivning på elområdet. Forhandlingerne har herefter afventet denne EU-lovgivning.

EU-direktiv 96/92/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet blev endeligt vedtaget på Rådsmødet i december 1996, og trådte i kraft den 19. februar 1997. Medlemsstaterne har frist til den 19. februar 1999 til implementering af direktivet.

Miljø- og Energiministeriet overvejer i forbindelse med implementeringen af eldirektivet en omfattende revision af el- og varmelovgivningen. Denne revision omfatter også bevillingssystemet, der er baseret på den hidtidige struktur og rollefordeling i elsektoren og derfor i et vist omfang er forældet. Der er endvidere tale om, at indførelsen af konkurrence i elsektoren vil indebære ændrede strukturforhold og en regulering af de offentlige forpligtelser, som elsektoren er pålagt. Der må således forventes ændringer i bevillingsreglerne, og det er derfor uhensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at udstede bevillinger for endnu en 20-årig periode. Lovforslaget giver hjemmel til at tidsbegrænse nye bevillinger til et kortere tidsrum, ligesom flertallet af de eksisterende bevillinger ligeledes forlænges for en kortere periode.

Lovforslagets indhold

I.

Lovforslaget indebærer, at elforsyningsloven finder anvendelse på vindkraftanlæg, der opføres i den eksklusive økonomiske zone. Således vil drift af vind-

mølleparker på mere end 25 MW kræve bevilling efter elforsyningslovens § 3. Der kan endvidere meddeles elforsyningsvirksomheder pålæg om udbygning med vindkraft efter lovens § 13, ligesom lovens regler om henlæggelser finder tilsvarende anvendelse på vindkraftanlæg. Elværkerne kan således opføre vindkraftanlæg i den eksklusive økonomiske zone og på søterritoriet på samme vilkår som gælder for elværkernes opførelse af vindmøller på land.

Endvidere indebærer lovforslaget, at miljø- og energiministeren skal godkende såvel forundersøgelser og planlægning af anlæg samt opstilling heraf, til lige med andre anlæg, der i øvrigt er nødvendige for planlægning og drift, for eksempel målemaster. Dette gælder for anlæg i den eksklusive økonomiske zone og på søterritoriet. Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere vilkår for denne godkendelse, og der vil således kunne stilles krav om miljøvurderinger, opstilling, sikkerhedsstillelse for nedtagning og lignende. Bestemmelsen indebærer, at elproduktionsanlæg, der anvender energi fra vandet, strømme og vind, med tilhørende ledningsanlæg er omfattet af de samme godkendelseskrav, uanset om anlæggene er placeret i den eksklusive økonomiske zone eller på søterritoriet.

I forbindelse med behandlingen af godkendelser af anlæggene vil relevante organisationer og ministerier, herunder Forsvars-, Trafik-, og Erhvervsministeriet samt Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, blive hørt. Konsekvenserne for sejladssikkerheden vil blive vurderet, ligesom der vil blive foretaget VVM-lignende undersøgelser.

II.

Lovforslaget giver hjemmel til at tidsbegrænse nye bevillinger til elforsyningsvirksomhed for en kortere periode, dog ikke under 2 år. Endvidere vil de gældende bevillinger, der er udstedt i årene 1978 og 1979, ifølge lovforslaget automatisk blive forlænget frem til udløbet af år 2000. Denne forlængelse omfatter de i bilaget nævnte elforsyningsvirksomheder og indebærer en administrativ forlængelse, således at de berørte elforsyningsvirksomheder uden forudgående ansøgning vil få meddelelse om, at deres bevilling i den nuværende udformning gælder yderligere i en periode frem til den 31. december 2000.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslagets administration i Miljø- og Energiministeriet forventes at kunne afholdes indenfor de nuværende budget- og personalerammer. På kort sigt er der ingen statsfinansielle konsekvenser. På længere

sigt kan der forekomme udgifter via diverse skatte- og tilskudsregler.

Miljømæssige konsekvenser

En udbygning med vindmøleparker på havet vil indebære en meget væsentlig CO₂-besparelse.

Den konkrete placering og udformning af parkerne vil blive foretaget på baggrund af undersøgelser af miljø- og naturforhold, herunder fuglelivets påvirkning. Det tilstræbes, at påvirkningen af miljø- og naturforhold bliver mindst mulig. De områder, hvori demonstrationsprojekterne forventes opført, er på forhånd valgt ud fra hensynet til, at miljø- og naturinteresserne ikke bliver berørt væsentligt.

Erhvervmæssige konsekvenser

Udbygningen med vindmøleparker på havet vil have en gavnlig effekt på beskæftigelsen, og vil kunne få stor betydning for såvel vindmøllefabrikanters som elsektorens muligheder for eksport af knowhow og erfaring med vindkraftanlæg på havet.

Lovforslaget indebærer, at elværkernes udbygning til dels kan finansieres ved udnyttelse af elforsyningslovens henlæggelsesregler. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget om elprisen; denne vil afhænge af, hvorledes henlæggelsesprofilen tilrettelægges. Stigningen vil dog maksimalt udgøre 2-3 øre pr. kWh i henlæggelsesperioden.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen i stk. 5 indebærer, at udbygningen med vindkraft på havet sker indenfor elforsyningslovens rammer. Det præciseres, at denne faktiske udvidelse af elforsyningslovens område til også at omfatte havområder uden for det nugældende søterritorium kun har relation til elproduktionsanlæg, baseret på udnyttelse af energi fra vandet, strømme og vind, med tilhørende ledningsanlæg. Bølgekraftanlæg og anlæg, der udnytter strømningenergi, bliver efter forslaget også omfattet af elforsyningsloven, hvis det senere bliver aktuelt at udnytte disse energiformer. Loven finder ikke anvendelse på elproduktion på offshore anlæg, der indvinder kulbrinter i den eksklusive økonomiske zone.

For så vidt angår elværkernes deltagelse i opførelsen af 750 MW vindkraft, vil gennemførelsen heraf

blive fastlagt i et pålæg efter elforsyningslovens § 13.

Miljø- og energiministeren skal efter stk. 6 godkende forundersøgelser, planlægning og opstilling af elproduktionsanlæg, der udnytter energi fra vandet, strømme og vind, og tilhørende ledningsanlæg med placering i den eksklusive økonomiske zone og på søterritoriet. Miljø- og energiministeren kan i denne forbindelse fastsætte nærmere vilkår om blandt andet typegodkendelse af vindmøller, sikkerheds- og arbejdsforhold, afmærkning, opstilling og farver, borttagelse samt sikkerhedsstillelse herfor, gennemførelse af miljømæssige vurderinger og andre lignende forhold.

Til nr. 2

Bestemmelsen indeholder hjemmel til, at bevilling til elforsyningsvirksomhed kan tidsbegrænses, men dog ikke for et kortere tidsrum end 2 år.

Herved sikres, at bevilling, der udstedes, førend lovrevisionen er tilendebragt, ikke får den sædvanlige lange løbetid, der vil vanskeliggøre gennemførelsen af et nyt system.

Til nr. 3

Bestemmelsen er af redaktionel karakter.

Til nr. 4

Bestemmelsen indeholder hjemmel til, at den, der udøver elforsyningsvirksomhed fra elproduktionsanlæg, der udnytter energi fra vandet, strømme og vind, i den eksklusive økonomiske zone eller på søterritoriet uden at have opnået miljø- og energiministerens godkendelse efter § 1, stk. 6, eller som overtræder vilkår i denne godkendelse, kan straffes med bøde.

Til nr. 5 og 6

Bestemmelserne er af redaktionel karakter.

Til nr. 7

Der er tale om en administrativ forlængelse af de eksisterende bevillinger uden forudgående ansøgning. De berørte elforsyningsvirksomheder vil inden bevillingens udløb modtage meddelelse fra miljø- og energiministeren om, at deres bevilling med dens nuværende indhold og vilkår forlænges fra den dato, den ellers ville udløbe frem til den 31. december 2000. Lovforslaget vil således ikke medføre begrænsninger i de eksisterende muligheder for, at bevilling med miljø- og energiministerens tilladelse kan overdrages til andre.

Bestemmelsen sikrer, at de bevillinger, der ellers vil udløbe i 1998 og 1999, fortsat bevares i deres nuværende udformning, indtil de fremtidige rammer for

de indenlandske elforsyningsvirksomheder er på plads, og man således er klar til at indrette sig på et nyt system. På dette grundlag vil også bevilling til ELSAM og Elkraft som systemansvarlige virksomheder være omfattet af forlængelsen til år 2000. Når *lov 486 af 12. juni 1996 om ændring af lov om elforsyning (Adgang til elforsyningsnettet m.v.)* træder i kraft efter afslutningen af EU-Kommissionens notifikation, vil den systemansvarlige virksomheds forpligtelser, der

følger af § 3a, blive tilsvarende forlænget.

De elforsyningsvirksomheder, der vil være omfattet af lovforslaget, er oplistet i efterfølgende bilag.

Til § 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bilag

I dette bilag er oplistet de elforsyningsvirksomheder, som har fået udstedt bevilling i 1978 og 1979 med udløb i henholdsvis 1998 og 1999, og som derfor er omfattet af lovforslaget

- Den 24. februar 1978: I/S Midtkraft, Spanien 19, 8100 Århus C.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 24. februar 1998 til 31. december 2000.
- Den 24. februar 1978: I/S Nordjyllands Elektricitetsforsyning (NEFO), Vendsysselværket, 9310 Vodskov.*)
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 24. februar 1998 til 31. december 2000.
- Den 24. februar 1978: I/S Nordkraft, Østerbro 7, 9100 Ålborg. *)
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 24. februar 1998 til 31. december 2000.
- Den 24. februar 1978: I/S Vestkraft, Vestkraftkaj 2, Østerhavn, 6700 Esbjerg.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 24. februar 1998 til 31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: ELSAM, Fjordvejen 1 - 11, 7000 Fredericia.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til 31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: I/S Sjællandske Kraftværker, Strandvejen 102, 2900 Hellerup.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til 31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: I/S Skærbækværket, 7000 Fredericia.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til 31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: Københavns Magistrat, 5. afd. (Nu: Københavns Belysningsvæsen).
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til 31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: NESA A/S, Strandvejen 102, 2900 Hellerup.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til 31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: Nordvestsjælland Energiforsyning A.m.b.a., NVE, 4520 Svinninge.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til 31. december 2000.

- Den 22. juni 1978: SEAS A/S, Tingvej 7, 4690 Haslev. (Nu: SEAS Transmission A/S)
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til
31. december 2000.
- Den 22. juni 1978: Østkraft, Skansevej 2, Postbox 9, 3700 Rønne.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 22. juni 1998 til
31. december 2000.
- Den 9. august 1978: ELKRAFT A.m.b.A., Lautruphøj 5, 2750 Ballerup.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 9. august 1998 til
31. december 2000.
- Den 9. august 1978: I/S Fynsværket, Havnegade 120, Postbox 928, 5100 Odense C.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 9. august 1998 til
31. december 2000.
- Den 28. juni 1979: Randers Kommune, De Kommunale Værker, Mariagervej 6,
8900 Randers.
Efter lovforslaget forlænges bevillingen fra 28. juni 1999 til
31. december 2000.

*) Bevillingen overdraget til I/S Nordjyllandsværket ved en fusion pr. 1. januar 1995 mellem I/S Nordkraft og I/S NEFO, jf. fusionsaftale af 5. april 1994.

Skriftlig fremsættelse (14. november 1997)

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone, forlængelse af bevillinger m.v.).

(Lovforslag nr. L 68).

Lovforslaget skal for det første sikre, at elforsyningsloven gælder for elforsyningsanlæg, der udnytter den vedvarende energi fra vand, strømme og vind med tilhørende ledningsanlæg i den eksklusive økonomiske zone, det vil sige i havområder uden for og stødende op til søterritoriet indtil en afstand af 200 sømil fra basislinien.

Regeringen ønsker at fremme udbygningen med vindkraftanlæg på havet. Lovforslaget gør det muligt at fastsætte rammerne for aftalen med elværkerne om udbygningen med 750 MW vindmøller på havet. Denne udbygning med havvindmøller vil bidrage væsentligt til en reduktion af CO₂-udledningen.

Lovforslaget skal sikre, at udbygningen med vindkraftanlæg på havet sker kontrolleret. Som det fremgår af § 1, stk. 6, godkender miljø- og

energiministeren såvel forundersøgelser, planlægning som opstilling af anlæggene i den eksklusive økonomiske zone og på søterritoriet, i hvilken forbindelse der kan fastsættes nærmere vilkår for godkendelse af anlæggene.

Dernæst skal lovforslaget sikre, at udstedelse af længerevarende bevillinger til elforsyningsvirksomhed kan afvente, at den igangværende revision af el- og varmelovgivningen og implementeringen af direktivet om fælles regler for det indre marked for elektricitet er tilendebragt.

Hovedparten af de eksisterende bevillinger til elforsyningsvirksomhed er udstedt i 1978 og 1979 og gælder alle for en 20-årig periode. Forslaget indeholder bestemmelse om, at disse bevillinger forlænges i en yderligere periode frem til den 31. december 2000.

Endvidere indebærer lovforslaget, at bevilning til elforsyningsvirksomhed til nye bevilningshavere kan udstedes for et kortere tidsrum end de nugældende 20 år, dog ikke under 2 år.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.